

Thema terugvalpreventie

Taal en aannames rond terugval

De termen terugval en terugvalpreventie worden vaak op een vergelijkbare manier gebruikt. Het verschilt echter wanneer, bij wie en met welke bedoeling ze kunnen worden ingezet. Deze werkvorm helpt om aannames expliciet te maken en bewuster te communiceren met patiënt, naasten en collega's.

Doel

Aannames en verschillen in taalgebruik expliciet maken en bewuste communicatie in de behandelrelatie versterken.

Tijdsindicatie

± 1 uur (afhankelijk van voorbereiding en tijdsbewaking).

Benodigheden

- *Fysiek*: grote vellen papier, post-its, stiften
- *Online*: Gedeeld document met tekenfunctie (Miro/Jamboard/Mural)

Stappenplan

STAP 1 - Eerste associaties (15 min)

- Schrijf in het midden van een vel of digitaal bord:
 - TERUGVAL
 - TERUGVALPREVENTIE
- Iedereen noteert per begrip 2-3 associaties (woorden, beelden, voorbeelden)
**online*: sticky notes op digitaal bord of via de chat
- Korte gezamenlijke reflectie:
 - Welke verschillen zien we in betekenis en gebruik?
 - Welke woorden gebruiken we vaak (bijv. dip, crisis, terugslag, ontregeling)?
 - Waar zit mogelijk ruis of verschil tussen disciplines/setting/doelgroep?

STAP 2 - Quotes uit de praktijk (15 min)

- Lees onderstaande quotes (uit een enquête van het online Panel van Akwa GGZ).
Kies individueel **één quote** die het meest herkenbaar is:

"In de weg naar herstel hoort terugval erbij... herstel gaat niet in een rechte lijn."

"Terugval gebeurt altijd... het maakt patronen zichtbaar."

"Ik gebruik liever woorden als obstakel of dipje dan 'terugval'."

"Terugval is te voorkomen met de juiste handvatten, steunsystemen en bereikbare zorg."

"Herstel gaat met een golfbeweging... daarom bespreken we terugval al vroeg met een signaleringsplan."

- Bespreek gezamenlijk:
 - Wat zegt dit over hoe jullie in de praktijk naar terugval (en preventie) kijken?

STAP 3 - Taal en doelgroep (10 min)

- Bespreek als groep:
 - In welke situaties is terugval leerzaam?
 - Wanneer is terugval risicovol?
 - Wat betekent dit voor onze communicatie met patiënten en naasten?

→ z.o.z.

Thema terugvalpreventie

Taal en aannames rond terugval

STAP 4 - Optioneel: één doelgroep centraal (10 min)

- Kies samen één doelgroep (bijv. angst, LVB, verslaving) en mate van ernst.
- Maak het concreet voor deze context:
 - Wat verstaan jullie hier onder terugval?
 - Wat vraagt terugvalpreventie dan in de praktijk?
 - Welke aandachtspunten spelen mee (bijv. netwerk, zelfinzicht, schaamte, medicatie-ontrouw)?

STAP 5 - Eindopbrengst: de taalkaart (10 min)

- Bedenk gezamenlijk:
 - 3 woorden die je voortaan bewust blijft óf gaat gebruiken.
 - 1 gezamenlijke zin: *'Voor ons betekent terugvalpreventie...'*